

Obama'ya taleplerimizi ilettik

Amerikan Şirketler Derneği Başkan Vekili Jeffrey Kemprecos, yatırım ortamıyla ilgili taleplerini Başkan Obama'nın ekibine bildirdiklerini, şahsen de görüşmek için randevu beklediklerini söylüyor

ABD Başkanı Obama'nın yarın başlayacak olan Türkiye ziyaretinden hemen önce *İş'te Hayat*'a Türkiye'deki Amerikan şirketlerinden bir konuk alıyorum. Ancak karşında gerçekten Türkleşmiş bir Amerikalı bulunca şaşırmanın edemiyorum. **Amerikan Şirketler Derneği** Başkan Vekili aynı zamanda Amerikan ilaç şirketi Merck Sharp&Dohme'da Sağlık Politikaları, Erişim ve Kurumsal İletişim Direktörü olan Jeffrey Kemprecos, Türkiye'yi akıcı bir şekilde konuştuğunu, 1980'de AFS eğitim bursunu kazanıp, İstanbul Bakırköy'de bir aile yanında Türk kardeşleriyle birlikte lise sonu okumasına borçlu. Üniversitede Ortadoğu tarihi ve dil konusunda eğitim aldığından Arapça'yı

İŞ'TE HAYAT
SELALE KADAK
selale.kadak@sabah.com.tr

mükemmel konuştuğundan uzun yıllar Arap ülkelerinde çalıştıktan sonra 3.5 yıl önce Türkiye'de görev verilince adeta koşu koşu gelmiş. Ve şimdi görev süresi hiç bitsin istemiyor. Kemprecos Türkiye'yi öylesine seviyor ki, Başbakan Erdoğan'ın Türk vatandaşlığına geçme teklifini de kabul edip ve üç kız çocuğunu da Türk okuluna gönderiyor.

Amerikan Şirketler Derneği olarak Başkan Obama'dan randevu talep ettiniz mi?

Ettik ama henüz belli olmadı. Programı çok kısa ve çok yoğun, biz de en azından bir kahvaltı için çalışıyoruz. Taleplerimizi önceden bildirdik ama.

Obama'nın gelişini hangi açılardan önemli sizce?

Hem pazar hem de yatırım yeri olarak Türkiye'nin potansiyelini vurgulamak için muazzam bir fırsat olarak görüyorum. İkili ilişkiler, jeopolitik konular, güvenlik konuları ön planda olacak. Türkiye'nin önemini iş dünyası olarak görüyoruz. Amerikan şirketleri Türkiye'yi Brezilya, Çin, Hindistan gibi gelişmekte olan ülkeler arasında koyuyor. Türkiye'ye bir ABD başkanının gelmesinin üzerinden uzun zaman geçti. Başkan Obama'nın gelişine Türkiye'nin hem stratejik hem de ticari önemini artacağı düşünülüyor. Bir de tabii ABD Başkanı bir ülkeye gidince, yanında bir basın ordusu olur. Türkiye'nin reklamı olacak. İki gün kalacak ve sürekli basın buradan haber geçecek. Türkiye'nin önemi ABD halkına iletilecek.

Dernek olarak çok yakın bir zamanda Amerikan şirketleri arasında bir araştırma yaptınız. Öne çıkan konular nelerdi?

Türkiye Amerikan Şirketler Derneği-ABD Ticaret Odası kısa süre önce 100'den fazla Amerikan şirketi yöneticileri arasında bir araştırma yaptı. Araştırmada karşılıklı sonuçlar ortaya çıktı. Bir yandan, Amerikan şirketleri Türkiye'ye yatırım yapmış olmaktan çok memnun ve başka Amerikan şirketlerine yatırım yapmayı tavsiye ediyor. Amerikan şirketleri ayrıca altyapı iyileştirmelerinden ve Türkiye'nin muazzam kalifiye iş gücünden son derece memnun. Diğer yandan, Amerikalı yöneticiler, son bir yıldır reformların hızının yavaşlamasından ve bunun Türkiye'nin global rekabetçiliğine zarar verebileceğinden endişe ediyor. Hükümetin özellikle AB'ye uyumu ve reformların hızlandırma konusunda harekete geçmesini istiyorlar.

OYUMU OBAMA'YA VERMEDİM AMA...

Sempatik tavırlarıyla dikkat çeken ABD'li işadamı Kemprecos, aslında Cumhuriyetçi olduğunu söylüyor ve "Oyumu Mr. Obama'ya vermedim ama o şimdi benim başkanı. Bir ABD vatandaşı olarak, iyi şeyler başarmasını diliyorum. Burada yaşayan ve çalışan diğer Amerikalılar gibi, ben ve ailem de, Başkan Obama'nın Türkiye'ye gelmesinden heyecan duyuyoruz" diyor.

5 yılda yatırımlar iki katına çıkabilir

Türkiye'deki Amerikan şirketlerinin yatırım artıyor mu? İki ülke arasındaki ticaret hacmi nedir?

ABD şirketleri geçen birkaç yılda Türkiye'deki yatırımlarını önemli ölçüde artırdı. ABD'nin doğrudan yabancı sermaye yatırımı son üç yılda bir kat artarak çoğunlukla imalat ve finans sektöründe olmak üzere 5 milyar ABD dolarının üzerine çıktı. İki yönlü ticaret yıllık 10 milyar ABD doları civarında. Türkiye ABD malları için 27'nci büyük ihracat pazarı. İki yönlü ticarete büyük bir büyüme potansiyeli mevcut ve bu ticaret gelecek 5 yılda iki katına çıkabilir.

BAŞBAKAN'DAN VATANDAŞLIK TEKLİFİ

Mükemmel Türkçe konuşan Kemprecos yakında Türk vatandaşlığına da geçecek. Başbakan Erdoğan iki kez teklifte bulunmuş. "Ben de kabul ettim. Şimdi başvurdum, herhalde Başbakan teklif ettiği için vatandaşlığa çabuk geçerim" diyor. Kemprecos'un emlak fiyatlarını da takip ettiğini duyunca İstanbul'da ev satın alıp almayacağını soruyorum, "Burada değil, Bodrum'da bir ev satın almak isterim" diye cevap veriyor.

Fotoğraflar: CENK ERTEKİN

Kemprecos, yatırım fırsatı açısından Türkiye konusunda büyük umut taşıdıklarını ancak hükümetin de AB'ye uyum ve reformlar konusunda hızlanması gerektiğini söylüyor

Türkiye Ar-Ge'de rekabetçi oluyor

İlaç sektöründe yer aldığınızdan soruyorum. Türkiye'nin bu sektör için öne çıkan avantajlarından söz edebilir misiniz?

Araştırma-geliştirme konusunda önemli düzenlemeler oldu. Ar-Ge yasasından söz ediyorum. Son dönemde Türkiye'nin attığı birkaç önemli adım var. Klinik araştırma yönetmeliği onaylandı. Türkiye arge alanında daha rekabetçi olacak.

Hangi ülkelere karşı daha rekabetçi olacak?

Türkiye'nin rakipleri İrlanda, Singapur, Güney Kore, Tayland. Ama bu ülkeler arasında Türkiye daha avantajlı. Zengin insan kaynağı var. Bizim amacımız Türkiye'nin yatırım ortamını iyileştirmek ve araştırma geliştirme faaliyetlerini buraya taşımak. Obama'nın gelişine belki stratejik konular konuşulacak ama biz Türkiye'nin yatırım potansiyelinin altını çizmek istiyoruz.

İlaç sektörünün ar-ge faaliyetlerini Türkiye'ye kaydırması parasal olarak ne anlama geliyor? Bu konuda Obama'nın dile getirmesini istediğiniz ko-

nular var mı?

Hükümetin gerekli stratejiyi ve reformları uygulayabilmesi şartıyla Türkiye'yi yenilikçi ilaç alanında yeni bir "dev" olarak görüyoruz. Potansiyeli çok yüksek. Birkaç hafta önce, biyoteknoloji ve araştırmacı ilaç şirketleri önerilerimizi Obama ekibine bildirdi. Bazı kilit yapı taşları; doktorlar, eczacılar ve akademisyenler gibi mükemmel bir insan sermayesi var. Bu yıl dünyada yenilikçi ilaçlar sektörü, yeni ilaç araştırmaya 90 milyar dolar ve fabrika, tesis ve donanım gibi yeni sermaye yatırımlarına milyarlarca dolar

1 milyar \$'lık pazar

Obama ekibine, yatırım ortamını iyileştirmek ve teknoloji transferi gibi konularda somut strateji ve politika gerektiğini ilettik. Türkiye rahatlıkla yenilikçi ilaçta Ar-Ge pazarının yüzde 1'ini çekebilir. Bu yaklaşık yılda 1 milyar dolar demek. İki ülkenin işbirliği yapacağına inanıyoruz.

yatırarak, toplam global yatırım akışını 100 milyar dolara çıkaracak. Maalesef, Türkiye'nin bu pazardan aldığı pay yüzde 1'den çok daha düşük. Yılda 50 milyon ABD dolarından az sermaye çekiyor. Potansiyelimize rağmen, bugün doğru politika ve stratejileri uygulayan, yeni yatırım ve harcama alanında milyarlarca dolar çeken ülkeler olan Singapur, İrlanda gibi çok daha küçük ülkelere kıyasla çok daha az sermaye çekiyor.